

Camp d'Aprenentatge de la ciutat de Tarragona
Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament

©
Camp d'Aprenentatge de la ciutat de Tarragona
Complex Educatiu de Tarragona
Autovia Salou s/n
43006 Tarragona

Primera edició: **març 2011**

Text: **Núria Montardit Bofarull**
Marta Segura Pont
Jordi Tortosa Giménez
M. Joana Virgili Gasol

Edita: **CdA de la ciutat de Tarragona**

ISBN:

1. JUSTIFICACIÓ

El treball *Els soldats romans* forma part de l'activitat *El legionari* i el podem usar:

- a. Com a **treball posterior** si hem emprat com a treballs previs el conte de Els records d'un legionari a Tarraco i, a més, hem realitzat els treballs de camp a l'aula d'interpretació del CdA.
- b. Com a **material independent**, sense la utilització dels altres components, per a reforçar continguts referents al món romà.

En qualsevol cas consta de tres quaderns: El legionari, el centurió i l'auxiliar, els quals comprenen les següents activitats:

1. Explicació de cada personatge, en què ens narra la seva categoria a l'exèrcit, la indumentària i les armes.
2. Una proposta d'activitats per a realitzar amb el material.
3. Les instruccions per al muntatge dels retallables, pàgina a pàgina.
4. les diferents peces de roba i estria, pel davant i pel darrera, en blanc i negre, amb un dibuix net i realista, per tal de poder-lo pintar.
5. Una làmina amb el personatge vestit, en blanc i negre, i el nom de les peces en llatí.
6. Figura del soldat nu per a vestir.
7. Tapa en color, com a model i guia.

2. OBJECTIUS

En acabar la seqüència didàctica, l'alumne/a ha de ser capaç de:

1. Identificar els diferents personatges de l'exèrcit romà.
2. Fer una lectura comprensiva dels textos.
3. Aprendre els trets bàsics de la vida militar a l'antiguitat.
4. Reconèixer les principals peces del vestuari i de l'armament.
5. Pintar (amb aquarel·la, llapis, acrílics, o per ordinador) i retallar correctament.
6. Potenciar la destresa manual.
7. Valorar la història dels nostres avantpassats.
8. Interrelacionar la informació textual amb la visual.
9. Aprendre el vocabulari bàsic i la correcta utilització.
10. observar amb deteniment les fonts secundàries.
11. Identificar imatges reals.

3. CONTINGUTS

Conceptuals:

1. L'exèrcit romà.
2. El legionari. El centurió. L'auxiliar.
3. Les armes i el vestuari.

Procedimentals:

1. lectura comprensiva d'imatges i textos.
2. Interpretació de les pautes.
3. Observació indirecta.
4. Ús del vocabulari.
5. Realització de la pintura i el tall de les peces.

Actitudinals:

1. Valoració de la feina ben feta.
2. Valoració del patrimoni històric.
3. Treball en equip.

4. NIVELL

CS d'educació primària i ESO.

5. TEMPORITZACIÓ

Dependrà de l'organització i de la quantitat de les tasques a realitzar per cada alumne/a. De manera general, podem comptar amb unes hores.

6. ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES

La nostra proposta va dirigida a què tota la classe col·labora en l'elaboració de les activitats, no en què cada alumne/a ho faci tot. Us donem unes possibles pautes:

1. **Dividir la classe en 3 grups:** cada equip treballa un dels personatges:
  - 1.a. Repartir els objectes:** què haurà de pintar i retallar cadascú. Una opció simplificadora consisteix en pintar i retallar només la cara frontal i deixar-nos la posterior. Hem

d'insistir en la lectura i el seguiment de les instruccions, per tal que s'acostumin a la interpretació de les pautes i n'obtinguin un bon resultat.

1.b. Posar en comú la feina feta, ja que entenem que tots els alumnes han de tenir uns coneixements sobre els tres personatges. En aquest cas, haurem llegit conjuntament la introducció i si escanegem les portades i les projectem, serà més fàcil de seguir l'explicació de cada peça.

1.c. També posem usar les TIC i anar vestint peça a peça els personatges.

1.d. Elaborar un glossari amb el vocabulari més complex o específic, mitjançant uns rètols que podem penjar a l'aula.

2. **Unir el resultat final** i fer-ne una exposició a l'aula:

2.a. Establir les diferències entre els tres cossos, jeràrquicament.

2.b. Reproduir en gran la imatge de cada soldat.

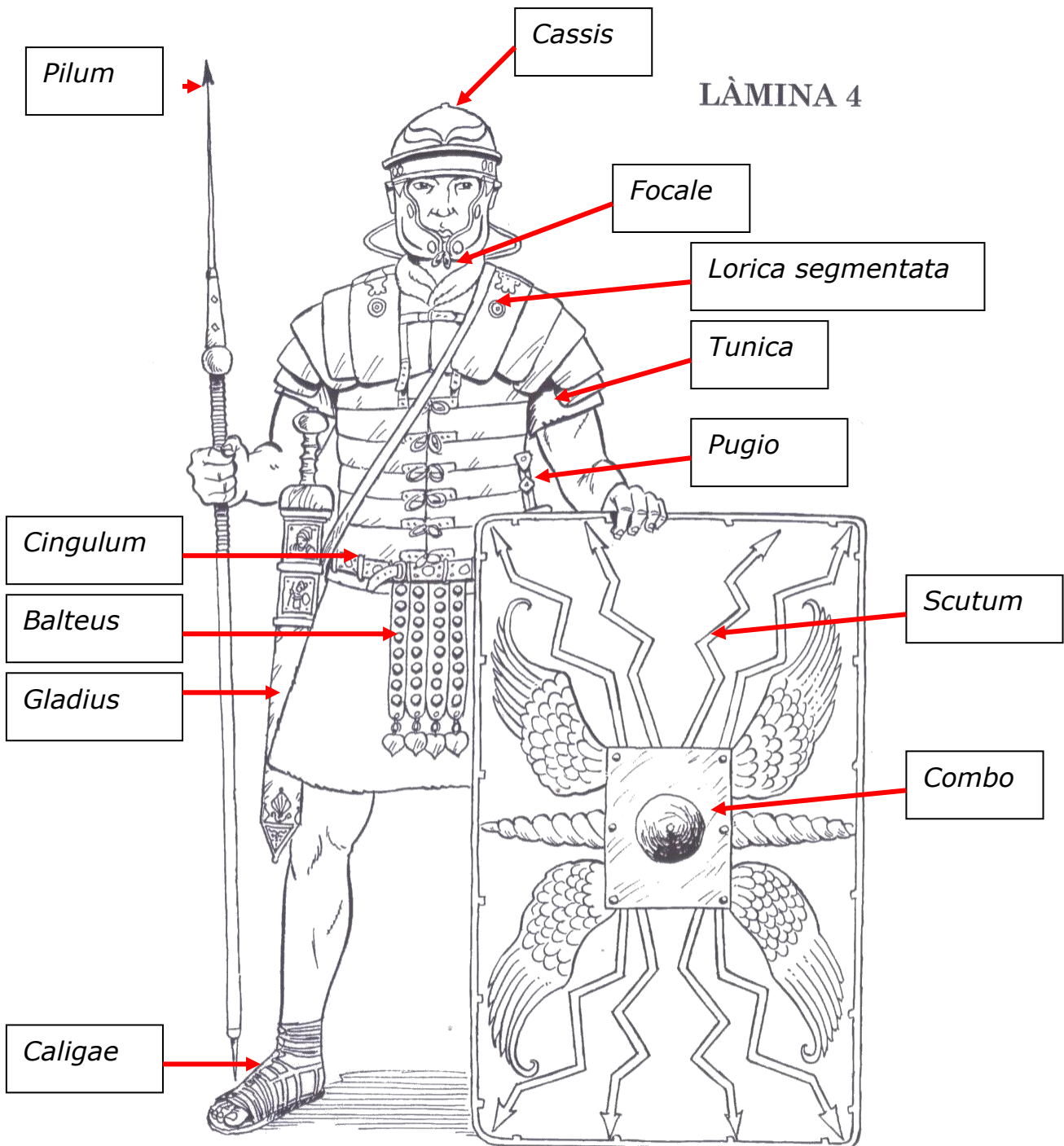
2.c. Col·locar, uns cartells adhesius per posar els noms del vestuari i de l'armament.

Vigilarem la correcció en l'ús dels colors, a partir de l'observació de les figures de la portada, o per d'altres informacions que hagin buscat els mateixos alumnes, per exemple, a través d'internet de grups de reconstrucció històrica, o de les mateixes fonts primàries. Procurem vigilar l'època, ja que el model de la *lorica segmentata* s'ha de situar a partir del segle I.

Segons el nivell dels alumnes, insistirem més o menys en els termes en llatí. Poden anar d'unes simples comparacions de la paraula llatina i la catalana a fer-los aprendre aquells conceptes que entenguem com a més significatius. En qualsevol cas, l'important és la comprensió que la nostra llengua és un llatí evolucionat. De forma expressa, hem posat els termes llatins a les làmines per a practicar, facilitar-ne la comprensió i, alhora, interrelacionar-ho amb l'explicació introductòria.

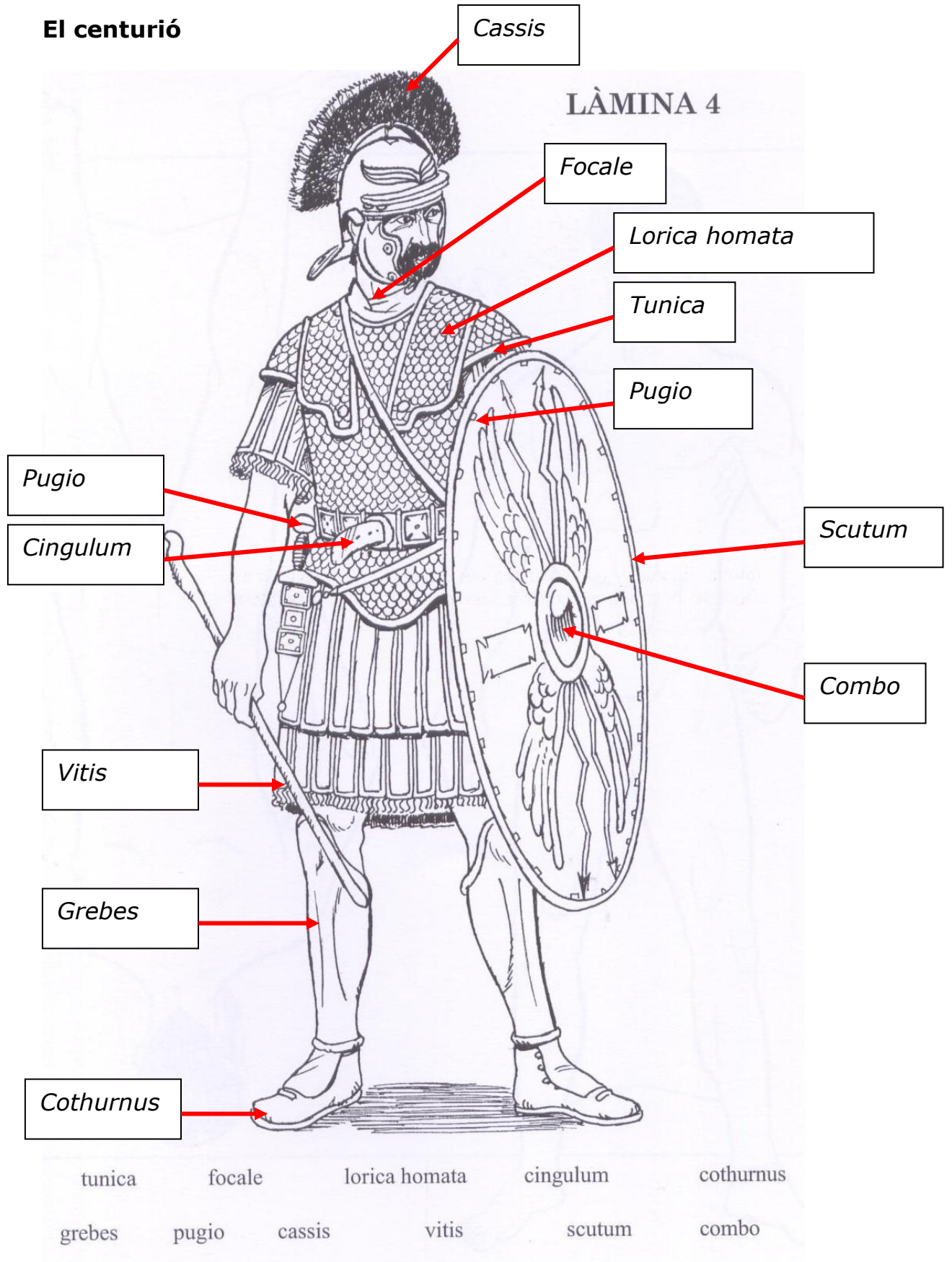
7. SOLUCIONARI

El legionari

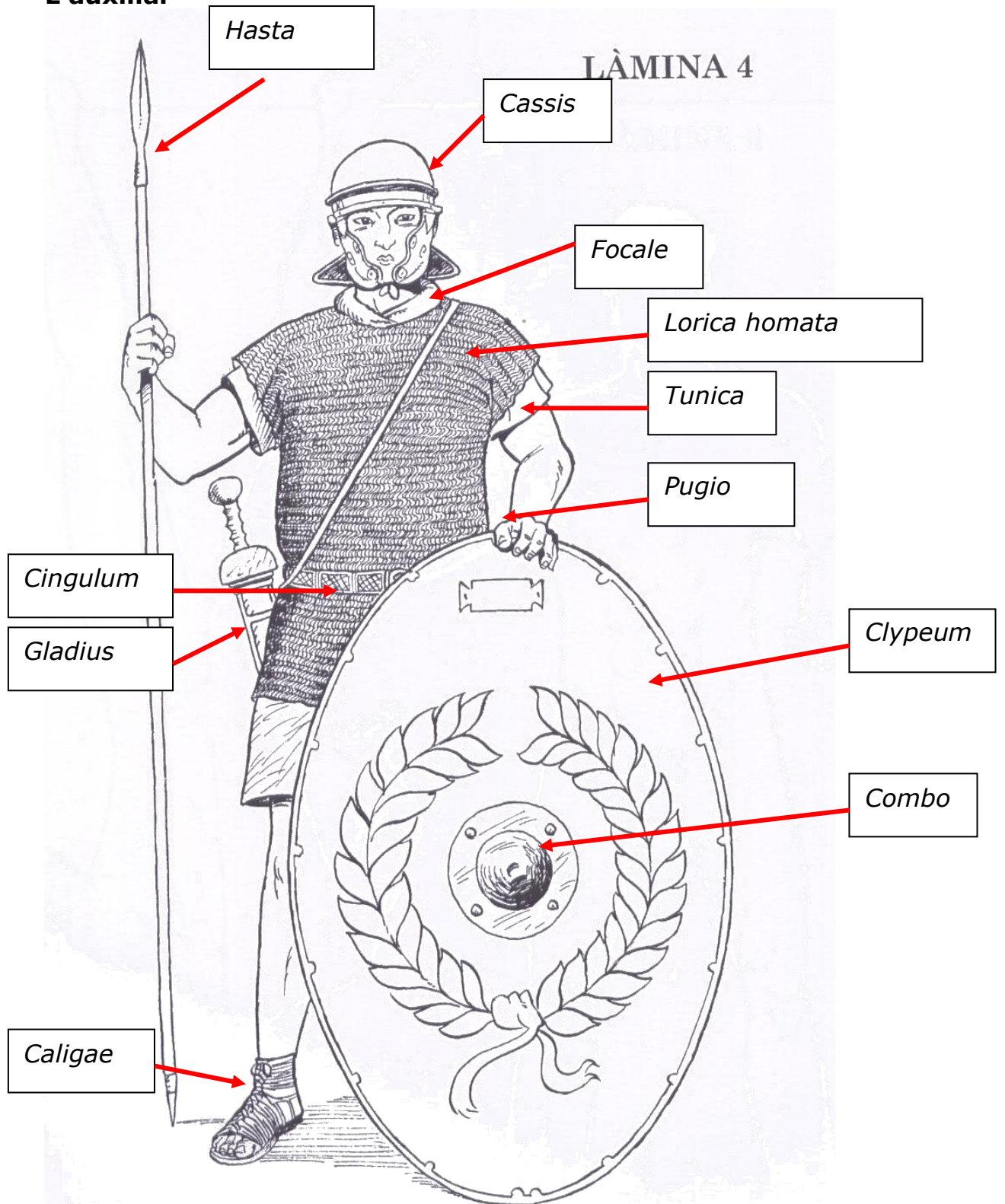

caligae   tunica   focale   lorica segmentata   cingulum   balteus
gladius   pugio   cassis   pilum   scutum   combo

El centurió

L'auxiliar

cassis	combo	hasta	caligae	lorica homata
clypeum	gladius	focale	cingulum	tunica

Pinta-li aquelles peces de l'uniforme i de l'armament que comparteixen:

Tunica, caligae, cingulum, cassis, focale, gladius.

Posa el nom de les peces que li són pròpies:

Hasta, clypeus.